T.C. MALİYE BAKANLIĞI
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ENGELLİLER İÇİN VERGİ REHBERİ

Motorlu Taşıtlar Vergisi

Gelir Vergisi

Özel Tüketim Vergisi

Katma Değer Vergisi

Emlak Vergisi

Gümrük Vergisi

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Yayın No: 277
2018

Bilgi ve Danışma

Vergi İletişim Merkezi **(VİKMER)**

444 0 189

www.gib.gov.tr

Bu rehber, yayın tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Başkanlığımızın internet sayfası aracılığıyla güncel mevzuat bilgilerine ücretsiz olarak ulaşmak için e-posta bilgilendirme hizmetine abone olabilirsiniz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Yayın No: 277

Nisan 2018

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ **1**

I. BÖLÜM

ENGELLİLİK İNDİRİMİ UYGULAMASI **2**

1. ENGELLİLİK İNDİRİMİ NEDİR? 3
2. HANGİ RAPORLAR ENGELLİLİK İNDİRİMİNDE GEÇERLİDİR? 3
3. BAŞKA AMAÇLARLA ALINMIŞ RAPORLAR ENGELLİLİK İNDİRİMİNDE GEÇERLİ MİDİR? 3
4. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN HANGİ TARİHLERDEN İTİBAREN YARARLANILIR? 3
5. KİMLER ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN YARARLANIR? 4
6. BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUĞU KİŞİ NE DEMEKTİR? 4
7. ENGELLİLİK İNDİRİMİ TUTARLARI NE KADARDIR? 5
8. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN YARARLANMAK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER NELERDİR? 5
9. ENGELLİ SAĞLIK KURULU RAPORUNA İTİRAZ NASIL YAPILIR? 7
10. BAŞVURU ÜZERİNE GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI NE YAPMAKTADIR? 7
11. MERKEZ SAĞLIK KURULUNUN İNCELEME ÖLÇÜTLERİ NELERDİR VE KARAR NASIL OLUŞTURULUR? 7
12. İŞYERİNİ DEĞİŞTİREN ÜCRETLİLER NE YAPACAKLARDIR? 9
13. ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNİN HESAPLANMASINDA DİKKATE ALINACAK ASGARİ ÜCRET TUTARI NEDİR? 9
14. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN FAYDALANAN HİZMET ERBABI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNDEN DE FAYDALANABİLİR Mİ? 10
15. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN FAYDALANAN HİZMET ERBABI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNDEN NASIL YARARLANIR? 10
16. ENGELLİLİK İNDİRİMİNİN UYGULAMASINDA ÖZELLİK GÖSTEREN DURUMLAR NELERDİR? 13

II. BÖLÜM

ENGELLİLERE SAĞLANAN DİĞER VERGİ AVANTAJLARI **15**

1. GÜMRÜK VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI 16
   - A. Gümrük Vergisinden İstisna Edilen Eşya 16
   - B. Özel Tertibatlı Engelli Aracını İthal Edecek Kişiler 17
   - C. İthal Edilen Özel Tertibatlı Araçlarda Aranılan Şartlar 17
   - D. Özel Tertibatlı Araç İthalinde Aranan Belgeler 18
   - E. Engelli Araç İthalinde Yetkili Gümrük İdareleri 19
   - F. Özel Tertibatlı Araçların İthalat İşlemi 19
   - G. İthal Edilen Özel Tertibatlı Araçların Devir ve Satışı 20
   - H. Gümrük İdaresinden İzin Alınmaksızın Satışı, Devri Yapılan Araç İçin Uygulanan Yaptırım 21

2. YURT İÇİNDEN ALINAN TAŞITLARDA SAĞLANAN ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ AVANTAJI 21
A. Engellilik Derecesi %90 veya Üzerinde Olanların Taşıt Alımlarında İstisna Uygulaması 21
B. Engellilik Derecesi %90'ın Altında Olanların Taşıt Alımlarında İstisna Uygulaması 23
C. Malul ve Engellilerin Taşıt Alımlarına İlişkin Ortak Hususlar 25
D. Özellik Arz Eden Durumlar 26
E. İstisna Kapsamında Alınan Taşıtın Satışı veya Devri Halinde Vergilendirme 27
3. MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI 27
A. Engellilik Dereceleri %90 ve Daha Fazla Olan Malul ve Engellilere Ait Taşıtlarda İstisna Uygulaması 28
B. Engellilik Dereceleri %90'dan Az Olan Malul ve Engellilere Ait Taşıtlarda İstisna Uygulaması 28
C. Özel Tüketim Vergisi İstisnasından Faydalanan Mükellefler İçin İstisna Uygulaması 28
D. Özel Tüketim Vergisi İstisnasından Faydalanmayan Mükellefler İçin İstisna Uygulaması 28
E. Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnasından Faydalanmak İçin Süreli Sağlık Kurulu Raporu İbraz Edenler 28
F. Malul ve Engelliler İstisnası İle İlgili Bildirim 28
G. Otomatik Vitesli Taşıtlarda İstisna Uygulaması 28
4. KATMA DEĞER VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI 29
5. EMLAK VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI 29
A. Engelliler Bu Fırsattan Nasıl Yararlanır? 29
B. Meskeninde Bizzat Oturmayan Engelli, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilir mi? 30
C. Tek Meskene Hisseli Olarak Sahip Olan Engelli, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Nasıl Yararlanır? 30
D. Herhangi Bir Geliri Bulunan Engelli, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilir mi? 30
E. Engellinin İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilmesi İçin Engel Durumunun Belli Bir Oranın Üzerinde Olması Gerekli mi? 30
F. Birden Fazla Meskene Sahip Olan Engelliler, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilir mi? 30
EKLER 31

GİRİŞ

Anayasamızın 61 inci maddesi ile engellilerin hayat standartlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi anayasal güvence altına alınarak; Devletin, engellilerin korunmaları ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirler alacağı ve bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisler kuracağı veya kurulmasını sağlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, engelli vatandaşların içinde bulunduğu zor koşulların giderilmesine katkıda bulunmak, sosyal ve ekonomik hayata katılımlarını kolaylaştırmak ve engelliler ile engelli olmayanlar arasındaki rekabet eşitsizliğini gidermek amacıyla vergi mevzuatında çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

Gelir Vergisi Kanununda düzenlenen engellilik indirimi uygulaması ile:

- Engelli ücretli,
- Bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan ücretli,
- Engelli serbest meslek erbabı,
- Bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı,
- Basit usulde vergilendirilen engelliler,

gelir vergisi matrahlarının hesaplanmasında engellilik indiriminden yararlanabilmektedir.

Diğer taraftan, ilgili mevzuatta yapılan düzenlemeler ile yurt içinden satın alma veya yurt dışından ithal edilmek suretiyle engelliler tarafından edinilen motorlu taşıtlar için bazı şartlarla vergi avantajları sağlanmıştır. Ayrıca, Emlak Vergisi Kanununa göre tek meskeni olan malul ve engellilere indirimli vergi oranı uygulanmaktadır.

Rehberde; engelli vatandaşlarımıza yönelik olarak Gelir Vergisi, Gümrük Vergisi, Özel Tüketim Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Emlak Vergisi Kanunlarında düzenlenen vergi avantajları hakkında genel bilgiler yer almaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ENGELLİLİK İNDİRİMİ UYGULAMASI

ρ. ENGELLİLİK İNDİRİMİ NEDİR?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesine göre; çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş bulunanlar birinci derece engelli, asgari %60'ını kaybetmiş bulunanlar ikinci derece engelli, asgari %40'ını kaybetmiş bulunanlar ise üçüncü derece engelli sayılmaktadır. Buna göre, engellilik indirimi, çalışma gücü kaybı olanların ücret ve/veya kazançlarına, girecekleri derecelere göre belirlenen miktarda indirimin uygulanmasıdır.

ς. HANGİ RAPORLAR ENGELLİLİK İNDİRİMİNDE GEÇERLİDİR?

Yetkili hastanelerce düzenlenen ve Merkez Sağlık Kurulunca değerlendirilerek çalışma gücünün asgari %40'ını kaybetmiş olduğu karara bağlanan engelli sağlık kurulu raporları, vergi indirimi uygulamasında dikkate alınmaktadır.

Engellilerin başvuruları sırasında 2007 yılı ve sonraki tarihlerde ilgili yönetmeliğe uygun olarak düzenlenmiş raporlarının mevcut olduğunu beyan edenlerin bu raporları da Merkez Sağlık Kurulunca değerlendirilmek üzere kabul edilmektedir.

σ. BAŞKA AMAÇLARLA ALINMIŞ RAPORLAR ENGELLİLİK İNDİRİMİNDE GEÇERLİ MİDİR?

İşe girmek, engelli kimlik kartı almak, sosyal yardımlardan faydalanmak gibi değişik amaçlarla alınan ve Merkez Sağlık Kurulunca değerlendirilmemiş engelli sağlık kurulu raporlarına istinaden engellilik indiriminden yararlanılması mümkün değildir.

Engellilik indiriminden yararlanmak isteyen vatandaşların diğer kurumların sevki sonucu aldıkları raporlar (rapor aslı veya noter tasdikli örneği ya da raporu düzenlemiş olan hastanece tasdikli örneği) ilgili yönetmelik hükümlerine ve ekinde yer alan engelli sağlık kurulu raporu formatına uygun olmaları durumunda engellilik indirimi yönünden de geçerli olup, bu raporlarla yapılacak engellilik indiriminden yararlanma başvurularının kabul edilmesi ve bu raporların Merkez Sağlık Kurulunca yapılması gereken değerlendirmeye sunulması mümkündür.

τ. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN HANGİ TARİHLERDEN İTİBAREN YARARLANILIR?

Vergi dairesi başkanlıkları veya defterdarlıklarca yetkili hastaneye sevk edilmeleri sonucu alınan raporların Merkez Sağlık Kurulunca değerlendirilmesi sonucu engellilik indiriminden yararlandırılması gerektiği kararlaştırılanlar, **rapor tarihinden itibaren** engellilik indiriminden yararlandırılmaktadırlar.

Evvelce almış oldukları mevcut raporları ile başvuruda bulunanlar da, raporlarının Merkez Sağlık Kurulunca değerlendirilmesi sonucu engellilik indiriminden yararlandırılması gerektiği kararlaştırılanların **başvuru tarihinden itibaren** engellilik indiriminden yararlandırılmaları cihetine gidilmektedir. Uygulamada;

- İhtilaf aşamasında yargı organları vasıtasıyla rapor alan engelliler yönünden son rapor tarihi,
- Hakem hastane tayin edilmesi üzerine bu hastanelerden rapor alan engelliler yönünden rapor tarihi,

esas alınmaktadır.

İdari birimlerde yürütülen işlemler nedeniyle veya Merkez Sağlık Kurulundaki karar aşamasında meydana gelebilecek gecikmelerden engelliler olumsuz etkilenmemektedir. Bu amaçla, her başvuru kendi durumuna göre ilgili mevzuat uyarınca ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

5. KİMLER ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN YARARLANIR?

Gelir Vergisi Kanununa göre engellilik indirimi uygulamasından;

- Engelli ücretli,
- Bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan ücretli,
- Engelli serbest meslek erbabı,
- Bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı,
- Basit usulde vergilendirilen engelliler,

yararlanacaktır.

6. BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUĞU KİŞİ NE DEMEKTİR?

Engelli kişinin tabi olduğu çalışma mevzuatı veya bağlı olduğu sosyal güvenlik mevzuatına göre bakmakla yükümlü sayılan kişiler, engellilik vergi indirimi uygulaması yönünden de bakmakla yükümlü sayılmışlardır.

Öte yandan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin 10 numaralı fıkrasına göre, bakmakla yükümlü olduğu kişi:

"5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkralarının dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan;

a) Eşini,

b) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 05/06/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde mesleki eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malul olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarını,

c) Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve babasını"

ifade etmektedir.

7. ENGELLİLİK İNDİRİMİ TUTARLARI NE KADARDIR?

Engelli sayılanların çalışma gücü kayıp oranlarına göre belirlenen dereceler itibariyle tespit edilen aylık engellilik indirimi tutarları 2018 yılı için aşağıdaki gibidir.

1. Derece Engelliler İçin (Çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş olanlar)	1.000,00 TL
2. Derece Engelliler İçin (Çalışma gücünün asgari %60'ını kaybetmiş olanlar)	530,00 TL
3. Derece Engelliler İçin (Çalışma gücünün asgari %40'ını kaybetmiş olanlar)	240,00 TL

Bu tutarlar, engelli ücretlilerde ve bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan ücretlilerde aylık gelir vergisi matrahından indirilir. Engellilik indirimlerine göre 2018 yılı Ocak ayında asgari ücret tutarı üzerinden ücret alan ücretlilerin yararlanacağı gelir vergisi avantajları şöyledir:

2018 YILI AYLIK VE YILLIK ENGELLİLİK İNDİRİMİ TUTARLARI VE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJI *

ENGELLİLİK DERECELERİ VE ÇALIŞMA GÜCÜ KAYIP ORANLARI (G.V.K. MADDE 31) [1]	AYLIK		YILLIK	
	İNDİRİM TUTARLARI [2]	VERGİ AVANTAJI ([2]x%15=) [3]	İNDİRİM TUTARLARI ([2]x12=) [4]	VERGİ AVANTAJI ([4]x%15=) [5]
1. Derece engelliler için (çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş olanlar)	1.000,00 TL	150,00 TL	12.000,00 TL	1.800,00 TL
2. Derece engelliler için (çalışma gücünün asgari %60'ını kaybetmiş olanlar)	530,00 TL	79,50 TL	6.360,00 TL	954,00 TL
3. Derece engelliler için (çalışma gücünü asgari %40'ını kaybetmiş olanlar)	240,00 TL	36,00TL	2.880,00 TL	432,00 TL

Vergi avantajı hesaplanırken asgari geçim indirimi dikkate alınmamıştır. Aylık ve yıllık vergi avantajı, Gelir Vergisi Kanunu 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesinin ilk dilimine ait %15 oranı esas alınmıştır.

Serbest meslek faaliyetinde bulunan engelliler ile bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabının ve basit usulde vergilendirilenlerin beyan edilecek yıllık gelirlerinden **yukarıda aylık olarak belirlenen tutarlar yıllık olarak hesaplanarak** indirilir.

8. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN YARARLANMAK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER NELERDİR?

Engellilik indiriminden yararlanmak isteyen engelliler aşağıdaki belgelerle birlikte Vergi Dairesi Başkanlığı olan illerde ilgili Grup Müdürlüğüne, Vergi Dairesi Başkanlığı olmayan illerde ise Defterdarlıklara (Gelir Müdürlüğüne), Bağımsız Vergi Dairesi bulunan ilçelerde Vergi Dairesi Müdürlüğüne, Vergi Dairesi bulunmayan ilçelerde ise Malmüdürlüklerine bir dilekçe ile başvuracaklardır.

a) Engelli Hizmet Erbabı İçin:

• Müracaat formu - Dilekçe (EK: 1)

• Çalıştığı işyerinden alınacak çalıştığına dair işveren tarafından imzalanıp kaşelenmiş yazı (EK: 2)

• T.C. Kimlik Numarasını içerir nüfus cüzdanı fotokopisi

• İlgili yönetmeliğe uygun Sağlık Kurulu Raporu olanlar için rapor aslı veya noter tasdikli örneği ya da raporu düzenlemiş olan hastanece tasdikli örneği

b) Hizmet Erbabının Bakmakla Yükümlü Olduğu Engelli Kişiler İçin:

• Müracaat formu - Dilekçe (EK: 1)

• Çalıştığı işyerinden alınacak çalıştığına dair işveren tarafından imzalanıp kaşelenmiş yazı (EK: 2)

• Bakmakla yükümlü kişinin ve engelli kişinin T.C. Kimlik Numarasını içerir nüfus cüzdanı fotokopisi

• Bakmakla yükümlü olduğuna dair belge

• İlgili yönetmeliğe uygun Sağlık Kurulu Raporu olanlar için rapor aslı veya noter tasdikli örneği ya da raporu düzenlemiş olan hastanece tasdikli örneği

c) Engelli Serbest Meslek Erbabı İçin:

• Müracaat formu - Dilekçe (EK: 3)

• Vergi kimlik numarasını gösteren belge (Vergi levhasının fotokopisi)

• T.C. Kimlik Numarasını içerir nüfus cüzdanı fotokopisi

• İlgili yönetmeliğe uygun Sağlık Kurulu Raporu olanlar için rapor aslı veya noter tasdikli örneği ya da raporu düzenlemiş olan hastanece tasdikli örneği

d) Serbest Meslek Erbabının Bakmakla Yükümlü Olduğu Engelli Kişiler İçin:

• Müracaat formu - Dilekçe (EK: 3)

• Vergi kimlik numarasını gösteren belge (Vergi levhasının fotokopisi)

• Bakmakla yükümlü kişinin ve engelli kişinin T.C. Kimlik Numarasını içerir nüfus cüzdanı fotokopisi

• Bakmakla yükümlü olduğuna dair belge

• İlgili yönetmeliğe uygun Sağlık Kurulu Raporu olanlar için rapor aslı veya noter tasdikli örneği ya da raporu düzenlemiş olan hastanece tasdikli örneği

e) Engellilik İndiriminden Yararlanma Hakkına Sahip Basit Usulde Vergilendirilen Engelliler İçin:

• Müracaat formu - Dilekçe (EK: 4)

• Vergi kimlik numarasını gösteren belge (Vergi levhasının fotokopisi)

• T.C. Kimlik Numarasını içerir nüfus cüzdanı fotokopisi

• İlgili yönetmeliğe uygun Sağlık Kurulu Raporu olanlar için rapor aslı veya noter tasdikli örneği ya da raporu düzenlemiş olan hastanece tasdikli örneği

9. ENGELLİ SAĞLIK KURULU RAPORUNA İTİRAZ NASIL YAPILIR?

Engelli sağlık kurulu raporuna; engellinin kendisi, velisi, vasisi veya raporu isteyen kurum tarafından itiraz edilebilir. İlgililer itiraz dilekçesi ve ilk engelli sağlık kurulu raporunun tasdikli bir örneği ile birlikte, bulunduğu ilin sağlık müdürlüğüne başvurur. İl sağlık müdürlüğünce, engelli sağlık kurulu raporu alacak kişi en yakın farklı bir engelli sağlık kurulu raporu vermeye yetkili hastaneye gönderilir. İtiraz edilen engelli sağlık kurulu raporu ile itiraz üzerine verilen engelli sağlık kurulu raporundaki kararlar aynı yönde ise engelli sağlık kurulu raporu kesinleşir.

Engelli sağlık kurulu raporlarının farklı olması durumunda, kişinin ikamet ettiği yere en yakın bir hakem hastaneye, kişi yeniden muayene edilmesi ve engelli sağlık kurulu raporu tanzim edilmesi amacıyla yine il sağlık müdürlüğü kanalıyla gönderilir. Hakem hastanenin engelli sağlık kurulunca verilen kararı kesindir.

Ayrıca vergi indirimi için Gelir İdaresi Başkanlığına intikal eden rapor sonuçlarına tekrar incelenmesi talebi ile müracaat edilebilir. Merkez Sağlık Kurulunun ilgili yönetmeliğin 10 uncu maddesine göre ödevlilerin itirazlarını inceleyerek; engellileri yeniden hastaneye sevk, haklarında ek rapor düzenletme ve hakem hastaneye sevk konularında yetkisi vardır.

31/07/2016 tarihli ve 29787 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan, “Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname” nin 106 ncı maddesi uyarınca Sağlık Bakanlığına devredilen askeri hastanelerce düzenlenen raporlar genel hükümlere göre işleme tabi tutulur.

10. BAŞVURU ÜZERİNE GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI NE YAPMAKTADIR?

Engellilerin çalışma gücü kayıp oranları, Merkez Sağlık Kurulunca, Gelir Vergisi Kanununa ve bu Kanun gereğince hazırlanan Yönetmeliğe göre belirlenmektedir.

Engelli vatandaşların hastanelerden aldıkları ve ilgili müdürlükler vasıtasıyla Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilen raporları Merkez Sağlık Kurulunca “Engellilik Ölçütü, Sınıflandırması ve Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik” ve eki cetvellere göre incelenir.

Merkez Sağlık Kurulunca tespit edilen çalışma gücü kayıp oranlarına göre belirlenen engellilik dereceleri Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından engellinin başvurduğu Vergi Dairesi Başkanlığına veya Defterdarlığa bildirilir. Bu birimler tarafından da başvuru sahibine sonuç tebliğ edilir.

11. MERKEZ SAĞLIK KURULUNUN İNCELEME ÖLÇÜTLERİ NELERDİR VE KARAR NASIL OLUŞTURULUR?

Merkez Sağlık Kurulu, Maliye Bakanlığı Başhekiminin başkanlığında, Sağlık Bakanlığınca görevlendirilen iki uzman hekim ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca görevlendirilen bir uzman hekimden ve Gelir İdaresi Başkanlığının bir temsilcisinden oluşur.

Merkez Sağlık Kurulu Gelir İdaresi Başkanlığı nezdinde görev yapmaktadır. Merkez Sağlık Kurulunun görevi engellilik indiriminden yararlanmak amacıyla hastanelerden alınan raporları inceleyip karar vermektir.

Merkez Sağlık Kurulunun çalışma şekli ve vergi indirimi için başvuracakların yapacağı işlemler bir Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

Merkez Sağlık Kurulu, ilgili mevzuat gereğince engellilik indirimi talebi ile gelen sağlık kurulu raporlarını;

- Yetkili hastane tarafından düzenlenmesi,
- İlgili yönetmelikte belirtilen bilgi ve şekle uygunluğu,
- Yönetmelik ile oluşturulan sayıda kurul üyesince onaylanıp onaylanmadığı,
- Rapordaki bilgi ve bulguların çalışma gücü kayıp oranı verilmesinde açık, kesin ve ayrıntılı olup olmadığı,
- Teşhis ve tanının ilgili yönetmelik eki cetvellerle uyumlu olup olmadığı,
- Çalışma gücü kayıp oranının yönetmelik eki cetvellere uygun olup olmadığı,
- Balthazard Formülü*'nün doğru uygulanıp uygulanmadığı,
- Raporun sürekli olup olmadığı hususunda konulan veya konulmayan, açıklamanın yönetmelik hükümlerine uyup uymadığı,

hususlarında incelemekte olup, kesinlikle hastayı muayene etmemekte veya rapora yeni teşhis, bulgu veya tanı ilave etmemekte veyahut rapordan çıkarmamaktadır.

Bu açıklamalara göre; Merkez Sağlık Kurulu anılan Kanun ve Yönetmelikler ile tanınmış olan yasal yetki çerçevesinde ve mevzuata uygun olarak engellilerin vergi indiriminden yararlanıp yararlanamayacaklarına ilişkin değerlendirmeler yapmaktadır.

Merkez Sağlık Kurulu kararını verirken raporlarda yer alan laboratuvar bulgularını, klinik muayene bulgularını, engellilik bulgularını ve konulan tanıyı ilgili Yönetmelik ekindeki cetvellere göre inceler. Kurul, raporlarda yer alan bulgular ve tanı ile Yönetmelik eki cetvellerde belirlenen çalışma gücü kayıp oranları arasında çelişki görürse re'sen ve nihai olarak karar vermeye yetkilidir.

Ancak, kurul gerek görmesi halinde bu raporları bir daha incelenmek üzere raporu veren hastaneye iade edebilir veya başvuruda bulunanın başka bir yetkili sağlık kuruluşuna gönderilmesini isteyebilir.

Merkez Sağlık Kurulunca kararların doğru verilebilmesi için, raporda belirtilen ve Yönetmeliğe uygun yazılması gereken laboratuvar, klinik muayene ve engellilik bulguları ile tanının açık ve anlaşılır olması gerekir. Kurul bu bilgileri yetersiz görmesi halinde ilgili hastaneden ek bilgi istemektedir.

*Birden fazla engele sahip olan engellilerin toplam (basit aritmetik toplama değil) engel oranlarının hesaplanmasında kullanılan formüldür.

Öte yandan, başvuruda bulunan kişiler Merkez Sağlık Kuruluna birden fazla rapor ulaştırırlarsa ve bu raporların bulguları ve tanısı aynı ise Kurul bu raporları değerlendirmeye alarak kararını vermektedir. Ancak bu raporların bulguları ve tanısı farklı ise Kurul ilgiliyi bu raporların birleştirilmesi için hakem hastaneye sevk etmektedir.

Yukarıda açıklanan düzenlemeler ile yetkili sağlık kuruluşlarından alınan raporlarda belirtilen çalışma gücü kayıp oranlarının, raporlarda belirtilen bulgulara ve tanıya göre doğru olup olmadığının üst kurul olarak görev yapan Merkez Sağlık Kurulunca incelenip kararlaştırılmak suretiyle tespit edilmesi ile Türkiye çapında aynı bulgular ve tanı için verilen çalışma gücü kayıp oranlarının farklı belirlenmemesi ve uygulamanın adaletli olması amaçlanmıştır.

12. İŞYERİNİ DEĞİŞTİREN ÜCRETLİLER NE YAPACAKLARDIR?

Herhangi bir şekilde işyeri değiştiren ücretlilerin daha önce işlem tesis ettirdikleri müdürlüklere yeni iş yerlerinin adreslerini bildirerek buradan yeni işyerlerine hitaben yazı almaları yeterli olacaktır. Bu engellilerin yeniden rapor almalarına gerek yoktur. Bulundukları il sınırları dışına giden ücretliler de aynı şekilde hareket edebileceklerdir.

13. ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNİN HESAPLANMASINDA DİKKATE ALINACAK ASGARİ ÜCRET TUTARI NEDİR?

Asgari geçim indirimi tutarının hesaplanmasında, ücretin elde edildiği takvim yılı başında belirlenen 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarı esas alınmaktadır. 2018 takvim yılı boyunca asgari geçim indirimi tutarının hesaplanmasında dikkate alınacak asgari ücretin aylık brüt tutarı ile yıllık brüt tutarı şöyledir:

2018 Takvim Yılı Başında Geçerli Olan Asgari Ücretin Aylık Brüt Tutarı	2.029,50 TL
2018 Takvim Yılı Başında Geçerli Olan Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı	(2.029,50x12=) 24.354,00 TL

Asgari geçim indirimi yönünden yapılacak hesaplamalarda bu tutar 12 ay boyunca kullanılacaktır.

265 Sıra No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamaya göre, asgari geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için takvim yılı başında geçerli olan asgarî ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşamayacak ve yılı içerisinde asgari ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır. Asgari geçim indirimi tutarının, ücretlinin aylık hesaplanan vergisinden fazla olması halinde, fazlası dikkate alınmayacaktır. Dolayısıyla, ücretlinin yararlanacağı aylık asgari geçim indirimi tutarı, aylık asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanan aylık vergi tutarını aşamayacaktır.

Örneğin, ücret matrahı ne olursa olsun 2018 takvim yılı başında geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarı 2.029,50 TL üzerinden sosyal güvenlik priminin ve işsizlik sigortası fonunun mahsubundan sonra kalan tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarı 258,76 TL olduğundan, asgari geçim indirimi tutarı 258,76 TL'yi aşamayacaktır.

14. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN FAYDALANAN HİZMET ERBABI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNDEN DE FAYDALANABİLİR Mİ?

Engellilik indiriminden yararlanan bir ücretlinin indirim nedeniyle gelir vergisi matrahının kalmaması durumunda gelir vergisi tevkifatı yapılamayacağı için asgari geçim indirimi uygulamasından yararlanması mümkün değildir.

Asgari geçim indirimi uygulamasında esas olan, ücretlinin vergi matrahının doğması ve bu matrah üzerinden de gerçek usulde gelir vergisi tevkifatının yapılmış olmasıdır. Ancak, engellilik derecesine göre engellilik indirimi uygulaması sonrasında ücretlinin gelir vergisi matrahının kalması veya hizmet erbabına aylık maaş ödemesi dışında vergiye tabi olan ücret ve ücret sayılan ödemelerin yapılması durumunda, yapılan gelir vergisi tevkifatını aşmamak üzere, ücretlinin asgari geçim indiriminden yararlanması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, ödenecek asgari geçim indirimi tutarı aylık asgari ücret üzerinden hesap edilen vergiden fazla olamayacaktır. Asgari ücretin 2018 yılı aylık hesaplanan gelir vergisi tutarı 258,76 TL olduğundan, asgari geçim indirimi 2018 yılında 258,76 TL'yi aşamayacaktır. (Bkz. 2018 Ücret Geliri Elde Edenler İçin Vergi Rehberi)

15. ENGELLİLİK İNDİRİMİNDEN FAYDALANAN HİZMET ERBABI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNDEN NASIL YARARLANIR?

Engellilik indiriminden yararlanan bir ücretlinin aylık gelir vergisi matrahı hesaplanırken engellilik indirimi mahsup edilecek ve engellilik indiriminin mahsubundan sonra kalan gelir vergisi matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından da yıllık asgari geçim indirimi tutarının 1/12'si mahsup edilecektir. Mahsup edilecek tutar, kalan gelir vergisi tutarını aşamayacak ve mahsup edilemeyen asgari geçim indirimi tutarı sonraki dönemlerde de değerlendirilmeyecektir.

Konuya ilişkin örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Örnek 1: 2018/Ocak ayında eşi ücretli olarak çalışan ve çocuğu olmayan 1. derece engellilik indiriminden faydalanan bir asgari ücretlinin asgari geçim indirim tutarı aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde hesaplanacaktır.

2018 Takvim Yılının Başında Geçerli Olan Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı (2.029,50X12=)	24.354,00 TL
Ücretlinin Asgari Geçim İndirimi Oranı (Gelir Vergisi Kanunu 32 nci madde) -Ücretlinin Kendisi İçin %50	%50
Asgari Geçim İndirimine Esas Tutar (24.354,00X%50=)	12.177,00 TL
Asgari Geçim İndirimin Yıllık Tutarı (12.177,00X%15=)	1.826,55 TL
Asgari Geçim İndiriminin Aylık Tutarı (1.826,55 /12=)	152,21 TL

Asgari geçim indiriminin aylık tutarı olan 152,21 TL, aylık olarak hesaplanan gelir vergisi tutarından aşağıdaki şekilde mahsup edilecektir.

Ocak/2018 Brüt Asgari Ücret	2.029,50 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Tevkifat Matrahı	1.725,07 TL
1. Derece Engellilik İndirimi Tutarı	1.000,00 TL
Engellilik İndirimi Düşüldükten Sonra Kalan Tevkifat Matrahı	725,07 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Ücretinden Hesaplanan Gelir Vergisi	108,76 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Mahsup Edilebilecek Azami A.G.İ Tutarı	152,21 TL
2018 Yılı Ocak Ayında Yararlanılabilecek A.G.İ Tutarı	108,76 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Ödenecek Gelir Vergisi	YOK

Asgari geçim indirimi uygulamasında, mahsup edilecek tutar, hesaplanan gelir vergisi tutarını aşamayacağından yalnızca 108,76 TL'lik kısmı ücretliye ödenecek ve (152,21 - 108,76=) 43,45 TL asgari geçim indirimi farkından yararlanamayacaktır. Bu tutar sonraki dönemlere de devredilmeyecektir.

Örnek 2: 2018/Ocak ayında eşi ücretli olarak çalışan ve 2 ve 8 yaşlarında iki çocuğu olan 2. derece engellilik indiriminden yararlanan bir asgari ücretlinin asgari geçim indirimi tutarı aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde hesaplanacaktır.

2018 Takvim Yılının Başında Geçerli Olan Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı (2.029,50X12=)	24.354,00 TL
Ücretlinin Asgari Geçim İndirimi Oranı (Gelir Vergisi Kanunu 32 nci madde) -Ücretlinin Kendisi İçin %50 -Ücretlinin Çocukları İçin %15	%65
Asgari Geçim İndirimine Esas Tutar (24.354,00X%65=)	15.830,10 TL
Asgari Geçim İndirimin Yıllık Tutarı (15.830,10X%15=)	2.374,52 TL
Asgari Geçim İndiriminin Aylık Tutarı (2.374,52 /12=)	197,88 TL

Asgari geçim indiriminin aylık tutarı olan 197,88 TL, aylık olarak hesaplanan gelir vergisi tutarından aşağıdaki şekilde mahsup edilecektir.

Ocak/2018 Brüt Asgari Ücret	2.029,50 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Tevkifat Matrahı	1.725,07 TL
2. Derece Engellilik İndirimi Tutarı	530,00 TL
2. Derece Engellilik İndirimi Düşüldükten Sonra Kalan Tevkifat Matrahı	1.195,07 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Ücretinden Hesaplanan Gelir Vergisi	179,26 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Mahsup Edilebilecek Azami A.G.İ Tutarı	197,88 TL
2018 Yılı Ocak Ayında Yararlanılabilecek A.G.İ Tutarı	179,26 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Ödenecek Gelir Vergisi	YOK

Asgari geçim indirimi uygulamasında, mahsup edilecek tutar, hesaplanan gelir vergisi tutarını aşamayacağından yalnızca 179,26 TL'lik kısmı ücretliye ödenecek ve (197,88 - 179,26=) 18,62 TL asgari geçim indirimi farkından yararlanamayacaktır. Bu tutar sonraki dönemlere de devredilmeyecektir.

Örnek 3: 2018/Ocak ayında eşi ücretli olarak çalışmayan ve 2, 10, 16 yaşlarında üç çocuğu olan 3. derece engellilik indiriminden faydalanan bir asgari ücretlinin asgari geçim indirimi tutarı aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde uygulanacaktır.

2018 Takvim Yılının Başında Geçerli Olan Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı (2.029,50X12=)	24.354,00 TL
Ücretlinin Asgari Geçim İndirimi Oranı (Gelir Vergisi Kanunu 32 nci madde) -Ücretlinin Kendisi İçin %50 -Ücretlinin Eşi İçin %10 -Ücretlinin Çocukları İçin %25	%85
Asgari Geçim İndirimine Esas Tutar (24.354,00X%85=)	20.700,90 TL
Asgari Geçim İndirimin Yıllık Tutarı (20.700,90X%15=)	3.105,14 TL
Asgari Geçim İndiriminin Aylık Tutarı (3.105,14/12=)	258,76 TL

Asgari geçim indiriminin aylık tutarı olan 258,76 TL, aylık olarak hesaplanan gelir vergisi tutarından aşağıdaki şekilde mahsup edilecektir.

Ocak/2018 Brüt Asgari Ücret	2.029,50 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Tevkifat Matrahı	1.725,07 TL
3. Derece Engellilik İndirimi Tutarı	240,00 TL
3. Derece Engellilik İndirimi Düşüldükten Sonra Kalan Tevkifat Matrahı	1.485,07 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Ücretinden Hesaplanan Gelir Vergisi	222,76 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Mahsup Edilebilecek Azami A.G.İ Tutarı	258,76 TL
2018 Yılı Ocak Ayında Yararlanılabilecek A.G.İ Tutarı	222,76 TL
2018 Yılı Ocak Ayı Ödenecek Gelir Vergisi	YOK

Asgari geçim indirimi uygulamasında, mahsup edilecek tutar, hesaplanan gelir vergisi tutarını aşamayacağından yalnızca 222,76 TL'lik kısmı ücretliye ödenecek ve (258,76 - 222,76=) 36,00 TL asgari geçim indirimi farkından yararlanamayacaktır. Bu tutar sonraki dönemlere de devredilmeyecektir.

16. ENGELLİLİK İNDİRİMİNİN UYGULAMASINDA ÖZELLİK GÖSTEREN DURUMLAR NELERDİR?

•Asgari geçim indirimi, mükellefin 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları için uygulanması gerekir. Bu yaş hadlerini aşmış olan ve mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan bakıma muhtaç ve engellilik indiriminden faydalanan engelli çocuklar için asgari geçim indiriminden yararlanılması mümkün değildir.

•Ücretlinin çalıştığı bakanlık ve bu bakanlığa bağlı olarak kurulan döner sermayeden aldığı ek ödemeler ile maaş ödemelerinin tek işverenden alınan ücret olarak değerlendirilmesi ve bakmakla yükümlü olduğu çocuğunun rahatsızlığı nedeniyle faydalanması gereken engellilik indiriminin ek ödemeler ile maaş ödemelerine ilişkin ücretler toplamına uygulanması gerekmektedir.

•Ücretlilere yapılan ilave ödeme ve ikramiye ödemeleri, Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesi hükmü gereğince ücret olarak değerlendirileceğinden, söz konusu ücret ödemelerinin hizmet erbabının asıl ücretine dahil edilerek engellilik derecesine uygun engellilik indirimi tutarlarının indirim konusu yapılması gerekmektedir.

•Ücret geliri elde edenlerin bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunması halinde, bu kişiler dolayısıyla engellilik indiriminden faydalanması mümkün bulunmaktadır.

•Şirket ortağı ve yönetim kurulu üyesi olan bir kimsenin şirketten yapılan huzur hakkı ödemeleri ücret niteliğinde olduğundan bu ödemelere engellilik indirimi uygulanacağı tabiidir. Ancak, kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları, menkul sermaye iradı olarak değerlendirileceğinden, sermaye payı oranında dağıtılan kar payına engellilik indiriminin uygulanması mümkün değildir.

•Gerçek usulde ticari faaliyette bulunanların engellilik indiriminden faydalanması mümkün bulunmamaktadır.

•Basit usule tabi mükelleflerin gelir vergisi matrahlarının tespitinde, engellilik derecelerine göre belirlenen tutarları gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden (yıllık olarak) indirim konusu yapmaları mümkündür.

•Emekli olarak işten ayrıldıktan sonra işyerinde tekrar çalışmaya başlayanlara yapılan ve gelir vergisi tevkifatına tabi olan ücretlere engellilik indirimi uygulanması mümkün bulunmaktadır.

•Aylık dönemler itibariyle yapılan ücret ödemelerinin vergilendirilmesi sırasında, engellilik indiriminin aylık ücret matrahını aşan kısmı için herhangi bir vergi iadesi yapılması mümkün değildir.

•Bankaların idari kararı sonucu, tek taraflı iradesi doğrultusunda banka emeklilerine yılda bir defa karşılıksız olarak yapılan kuruluş ikramiyesinin, Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde yer alan gelirin unsurları kapsamında değerlendirilmediğinden bu ödeme nedeniyle engellilik indiriminden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

•Engellilik indirimi uygulamasında Merkez Sağlık Kurulunca değerlendirilen raporların asılları mükellefin başvuruda bulunduğu vergi dairesi başkanlığına ya da defterdarlığa geri gönderilmektedir. Dolayısıyla, Başkanlığımız arşivinde rapor asılları mevcut değildir.

•Mükelleflerin, engellilik indiriminden faydalanırken, bu haktan vazgeçmelerinde hukuki bir engel bulunmamaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

ENGELLİLERE SAĞLANAN DİĞER VERGİ AVANTAJLARI

1. GÜMRÜK VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI*

Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının (12/a) bendinde malul ve engellilerin kullanımına mahsus eşyanın gümrük vergilerinden muaf olduğu belirtilmiştir.

A. Gümrük Vergisinden İstisna Edilen Eşya

a) Görme engelliler hariç olmak üzere, malul ve engellilerin hayatlarını idame ettirmesi için kişisel kullanımlarına mahsus özel surette imal edilmiş olup, engelli kişilerin bizzat kendileri tarafından veya engelli kişilere yardım sağlanması amacına yönelik olarak vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler ile resmi kurumlara karşılıksız gönderilen ve ücretsiz dağıtılmak üzere belirtilen dernek, vakıf ve resmi kurumlar tarafından serbest dolaşıma sokulan motorlu veya motorsuz koltuk, bisiklet ve diğer eşyaya,

b) Vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler ile Sağlık Bakanlığınca yetki verilenler tarafından ithal edilen, malul ve engelli kişileri toplu olarak taşımaya yönelik, malul ve engelli kişinin araca binip inmesiyle taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunan motorlu kara nakil vasıtalarına,

c) Gümrük idaresine sunulduğu tarih itibarıyla, kayıt ve model yılı dahil, üç yıldan eski olmamak kaydıyla;

• Münhasıran engelli kişi tarafından kullanılmak üzere özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunan (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren sol bacak engeli olan gazilerde özel tertibat aranmaz) ve bu kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulan, motosiklet ve motor silindir hacmi 1600 cc.'ye kadar olan otomobiller ile,

• El ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş olmaları nedeniyle bizzat malul ve engelli kişi tarafından kullanılamayan, kişinin araca binip inmesiyle taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunan, malul ve engelli kişinin üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarından bir sürücü veya kişi ile iş akdine bağlı olarak istihdam edilen sürücü tarafından kullanılan vasıtalardan;

1) 87.02 tarife pozisyonu altında sınıflandırılan minibüslere,

2) Portatif koltuklar hariç olmak üzere, sürücüsü dahil altı ila dokuz oturma yeri olan, engelli kişinin rahatça taşınabilmesine imkân verecek tavan yüksekliğine sahip olan motorlu kara nakil vasıtalarına,

gümrük vergilerinden muafiyet tanınır.

Bahsi geçen eşyaya mahsus olan ve eşya ile birlikte getirilen parça, yedek parça ve aksesuarlar veya bu eşyanın bakım, kontrol, ayarlama ya da tamiri için gerekli olan aletler de bu muafiyet kapsamındadır.

Söz konusu parça, yedek parça ve aksesuarlar ile sair aletlerin, eşyanın ithalinden sonra yurda getirilmesi halinde de muafiyetin uygulanabilmesi için bunların muafiyetten yararlanarak ithal edilen eşya ile ilgili olduklarının gümrük idaresine kanıtlanması gerekmektedir.

*Aralık 2017 tarihi itibariyle yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

B. Özel Tertibatlı Engelli Aracını İthal Edecek Kişiler

Özel tertibatlı engelli aracını muafiyet kapsamında ithal edecek kişinin el ve ayaklarında ortopedik engelinin bulunması gerekir. 06/06/2017 tarihli ve 30088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gümrük Muafiyeti Tebliği (Seri No:2)'nin 3 üncü maddesine göre "ortopedik engel" ibaresi, doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle, iskelet, kas ve sinir sistemindeki bozukluklar sonucu bedensel yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle alt ve üst ekstremite engelliliklerini ifade eder.

Ortopedik engeli bulunmayan kişilerin gümrük vergilerinden muaf olarak özel tertibatlı araç ithal etmeleri mümkün bulunmamaktadır.

Bu kişiler;

• Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik ise; ikametini Türkiye Gümrük Bölgesine kesin olarak nakletmesi halinde, (Bu şart sadece bizzat engelli kişi tarafından kullanılamayan araç, binek otomobil ve motosiklet için geçerlidir. Motorlu ve motorsuz koltuklar ile bisikletler kişisel eşya kapsamında kesin dönüş şartı aranmaksızın engelli kişi tarafından muaf olarak ithal edilebilir.)

• Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik ise; Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki gerçek ve tüzel kişiler (dernek, vakıf vb.) tarafından kendisine bağış yoluyla gönderilen veya bedel karşılığı alınan özel tertibatlı engelli aracını gümrük vergilerinden muaf olarak ithal edebilir.

C. İthal Edilen Özel Tertibatlı Araçlarda Aranılan Şartlar

Gümrük vergileri ödenmeksizin ithal edilen Özel Tertibatlı Engelli Araçlarında aşağıdaki şartlar aranacaktır:

• Binek otomobil ise; binek otonun engelli kişi tarafından kullanılmak üzere özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunmalı ve silindir hacmi 1600 (dahil) cc'ye kadar olmalıdır. Arazi taşıtları bu istisnanın dışında tutulmuştur.

Ayrıca, ithalatta ÖTV istisnasından da faydalanılmak istenmesi halinde binek otomobilin, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi dahil gümrük vergilerine ilişkin istisna uygulanmaması durumunda belirlenecek gümrüklenmiş değerinin 200.000 TL'yi aşmaması gerekir.

• Bizzat engelli kişi tarafından kullanılamayan araç ise; bu aracın el ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş engelli kişinin araca binip inmesiyle, taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunmalı ve engelli kişinin üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarından bir sürücü veya engelli kişi tarafından iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılmalıdır. Arazi taşıtları ve binek otomobiller bu istisnanın dışında tutulmuştur.

• Motosiklet ise; engelli kişiler tarafından kullanılmak üzere özel surette imal edilmiş olması halinde gümrük vergileri ödenmeyecektir.

Sadece otomatik vitesli olan ve özel surette yapılmış hareket ettirici tertibatı bulunmayan bizzat engelli kişi tarafından kullanılamayan araç ile engelli kişinin araca binip inmesiyle taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunmayan aracın ithali mümkün değildir. Ancak, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren sol bacak engeli olan gazilerde özel tertibat aranmaz. Bu kapsamdaki kişilerin özel tertibatı bulunmayan (örneğin otomatik vitesli) araçları da ithal edebilmesi mümkündür.

Özel olarak engelli kişilerin kullanımına mahsus olan yukarıda belirtilen eşya ile birlikte getirilen parça, yedek parça ve aksesuarlar veya bu eşyanın bakım, kontrol, ayarlama ya da tamiri için gerekli olan aletler de muafiyet kapsamındadır. Söz konusu parça, yedek parça ve aksesuarlar ile sair aletlerin eşyanın ithalinden sonra getirilmesi halinde muafiyetin uygulanması için bunların ithal edilen eşyayla ilgili olduklarının gümrük idaresine kanıtlanması gerekmektedir.

D. Özel Tertibatlı Araç İthalinde Aranan Belgeler

1) Bizzat engelli kişi tarafından kullanılacak özel tertibatlı araç ithal edecek kişiler için; 26/9/2006 tarihli ve 26301 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sürücü Adayları ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları ile Muayenelerine Dair Yönetmelik esasları çerçevesinde engelli kişi adına düzenlenmiş "Sürücü Adayları ve Sürücüler İçin Sağlık Raporu" nun aslı veya söz konusu raporu düzenleyen kurum tarafından ya da noter tarafından onaylanmış örneği,

a) Söz konusu raporda, özel tertibat kod numarası ile engelli kişinin hangi sınıf sürücü belgesi alacağının belirtilmiş olması gerekir.

b) İlgili kişi tarafından, kişinin yurt dışında yerleşik bulunduğu ülkenin resmi bir hastanesinden alınan rapor ibraz ediliyor ise raporun Türkçe tercümesinin de bulunması gerekir.

2) Bizzat engelli kişi tarafından kullanılamayan, el ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş engelli kişinin araca binip inmesiyle, taşınmasını kolaylaştırıcı tertibatı bulunan araç ithal edecek kişiler için, Sağlık Bakanlığı tarafından sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kurumundan alınmış kişinin el ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş olduğunu ve kişinin rampa veya lift sistemli araç ile taşınabileceğini gösteren sağlık kurulu raporunun aslı veya aslının bir kamu kurumu tarafından ya da noter tarafından onaylanmış örneği,

3) Özel tertibatlı engelli aracını bizzat kullanacak engelli kişiler için, engellinin kullanmaya yetkili olduğu araç cinsine göre "A" veya "B" sınıfı sürücü belgesi,

4) Yurt dışında ikamet eden engelli kişiler için; ikametin Türkiye'ye nakledildiğine ilişkin dış temsilciliklerimizden alınacak ikamet nakil belgesi ile yerleşim yeri naklinden önce satın alınan aracın mülkiyetinin kendisine ait olduğunu gösteren mülkiyet belgesi,

5) Yerleşim yeri Türkiye'de bulunan engelli şahsa;

a) Yurt dışından bağış yapılması halinde; aracın bağışlayana ait olduğunu gösteren mülkiyet belgesi ile bağış belgesi,

b) Aracın yurt dışından bir bedel karşılığında gerçek kişi tarafından satılması halinde taraflar arasında düzenlenen satış sözleşmesi; tüzel kişi tarafından satılması halinde fatura aslı ve her iki belgenin Türkçe tercümesi,

6) Araca takılan özel tertibata ilişkin fatura,

7) Nüfus cüzdanı örneği,

8) El ve ayak fonksiyonlarını tamamen yitirmiş engelli kişinin hukuki tasarruf ehliyetini haiz olmaması halinde vasilik belgesi,

9) Engelli kişinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması halinde vukuatlı nüfus kayıt örneği,

10) Gümrük vergilerinden muafiyet kapsamında özel tertibatlı aracın verasete konu olması halinde;

a) Veraset ilamı,

b) Birden fazla varis bulunması halinde Türkiye'de bulunan diğer mirasçılar için noter tasdikli feragat mukavelesi.

E. Engelli Araç İthalinde Yetkili Gümrük İdareleri

Gümrük vergilerinden muafiyet kapsamında özel tertibatlı engelli aracı ithal etme talebinde bulunan kişilerin kendileri, vasileri veya Gümrük Kanununun 225 inci maddesi çerçevesinde temsil yetkisini haiz kişiler tarafından araç Türkiye'ye getirilmeden önce, aşağıdaki belgelerle birlikte yetkili gümrük idaresine başvurulmalıdır.

• Engellilik durumunu gösteren sağlık raporunun aslı veya söz konusu raporu düzenleyen kurum tarafından ya da noter tarafından onaylanmış örneği,

• Bizzat engelli kişi tarafından kullanılacak araç için, engellinin kullanmaya yetkili olduğu araç cinsine göre "A" veya "B" sınıfı sürücü belgesi,

• Nüfus cüzdanı örneği,

• Adına ithalat yapılacak engelli kişinin hukuki tasarruf ehliyetinin bulunmaması halinde vasilik belgesi.

Bir önceki alt başlıkta sayılan diğer belgeler, yetkili gümrük idaresinden olumlu komisyon kararı alınması halinde ve ithalat işlemlerinin gerçekleştirilmesi sırasında aranacaktır.

Yetkili Gümrük İdareleri:

1- Ankara Gar Gümrük Müdürlüğü

2 - Yeşilköy Gümrük Müdürlüğü (İstanbul)

3 - Gebze Gümrük Müdürlüğü (Kocaeli)

4 - İzmir Yolcu Salonu Gümrük Müdürlüğü

5 - Malatya Gümrük Müdürlüğü

6 - Rize Gümrük Müdürlüğü

7 - Mersin Gümrük Müdürlüğü

F. Özel Tertibatlı Araçların İthalat İşlemi

Özel tertibatlı araç ithalatı talebi ve araçta bulunması gereken özel tertibat, yetkili gümrük müdürlüğünde oluşturulan heyet tarafından karara bağlanır. Söz konusu heyet yetkili gümrük idaresinde her ayın ilk salı günü toplanır. Komisyonun toplanacağı gün engelli kişi de gümrük idaresinde hazır bulunur. El ve ayak fonksiyonlarını tamamen kaybetmiş kişilerin komisyona katılması zorunlu olmayıp vekâlet vereceği başka bir kişi ya da varsa vasisinin temsilci olarak komisyona katılması mümkündür.

Binek otomobili veya bizzat engelli kişi tarafından kullanılamayan aracın ithaline ilişkin olumlu kararların Komisyon tarafından oybirliği ile verilmesi gerekir. Komisyon kararı, yetkili gümrük

müdürlüğünce düzenlenen "Komisyon Karar Belgesi" nde belirtilir. Kararın olumlu olması halinde karar belgesinin geçerlilik süresi düzenlendiği tarihten itibaren altı aydır. Özel tertibatlı araç, Komisyon Karar Belgesinin süresi içerisinde Komisyon Karar Belgesini düzenleyen gümrük idaresine teslim edilir.

Gümrük Müdürü veya yetkilendireceği Gümrük Müdür Yardımcısı başkanlığında iki muayene memurundan oluşan bir heyet tarafından aracın söz konusu komisyon karar belgesine uygunluğunun tespit edilmesi halinde serbest dolaşıma girişine izin verilir.

Gümrük İdaresince, ithal işlemi tamamlanan binek otomobil ve minibüs için düzenlenecek trafik şahadetnamesine şerh konularak ilgili trafik tescil dairesine gönderilir.

G. İthal Edilen Özel Tertibatlı Araçların Devir ve Satışı

Kişilerin tekrar aynı muafiyetten faydalanmak suretiyle bir özel tertibatlı aracı serbest dolaşıma sokmak istemeleri halinde; halen adlarına kayıtlı olan özel tertibatlı aracı satmış veya başka bir engelli kişiye devretmiş olmaları gerekir.

Özel tertibatlı aracın başka bir engelli kişiye devri veya satışı durumunda, aracı devralacak kişinin engelinin farklı olması halinde araç yetkili Gümrük Müdürlüğüne teslim edilir ve devralacak kişinin engeline uygun varsa tertibat değişikliği yetkili gümrük idaresinin gözetiminde yapılır.

Özel tertibatlı aracın devredilmesi veya satılması halinde aşağıda yer alan hususlar dikkate alınır:

a) Bu araçların engelli kişi tarafından, başka bir engelliye herhangi bir süre kısıtı bulunmaksızın ve gümrük vergileri tahsil edilmeksizin devri mümkündür.

b) Bu araçların engelli kişi tarafından, engelli olmayan başka bir kişiye aracın serbest dolaşıma girdiği tarihten itibaren, üç yıl geçmeden satışı mümkün değildir.

c) Bu araçların serbest dolaşıma girdiği tarihten itibaren üç ila on yıl arasında engelli olmayan başka bir kişiye satışında gümrük vergileri tahsil edilir. On yıl sonrasında, söz konusu araçların satışında gümrük vergileri aranmaz.

Özel tertibatlı araç muafiyetinden faydalanan engelli kişinin vefatı halinde,

1) Aracın varise intikalinde gümrük vergileri aranmaz. Varislerin, kendi adlarına yeni bir trafik şahadetnamesi düzenlenmesini teminen veraset ilamı tarihinden itibaren altı ay içinde yetkili gümrük idaresine başvurması gerekir.

2) Bu araçların varis tarafından, engelli veya engelli olmayan başka bir kişiye herhangi bir süre kısıtı bulunmaksızın devri veya satışı mümkündür.

3) Bu araçların, varis tarafından engelli olan başka bir kişiye devrinde gümrük vergileri aranmaz. Aracın varis tarafından engelli olan başka bir kişiye devri halinde aracı devralan engelli kişinin, muafiyet kapsamında araç ithal edebilecek olan engelli kişi için aranılan şartları taşıması ve gerekli işlemleri tamamlaması gerekmektedir. Aracın serbest dolaşıma girdiği tarihten itibaren beş yıl içerisinde engelli olmayan başka bir kişiye satışında ise gümrük vergileri tahsil edilir. Beş yıl sonrasında söz konusu araçların satışında gümrük vergileri aranmaz.

4) Bu araçların, varis tarafından engelli olan bir kişiye devrinden sonra, bu engelli kişi tarafından aracın engelli olmayan başka bir kişiye satışında, aracın serbest dolaşıma girdiği tarihten itibaren 10 yıllık süre dolmuş ise gümrük vergileri aranmaz.

H. Gümrük İdaresinden İzin Alınmaksızın Satışı, Devri Yapılan Araç İçin Uygulanan Yaptırım

Muafiyetten faydalanamayan kişi, kurum ve kuruluşlara izin alınmaksızın bedelli veya bedelsiz olarak ödünç verilen, teminat olarak gösterilen, kiralanan, devredilen, satılan veya muafiyet amacı dışında kullanılan eşyanın gümrük vergileri tahsil olunur ve gerekmesi halinde 5607 sayılı Kaçakçılık Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve varsa diğer kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

2. YURT İÇİNDEN ALINAN TAŞITLARDA SAĞLANAN ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ AVANTAJI

A. Engellilik Derecesi %90 veya Üzerinde Olanların Taşıt Alımlarında İstisna Uygulaması

1) Taşıtta Tadilat Aranmayan İstisna Uygulaması

Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanununun (7/2-a) maddesi uyarınca, Kanuna ekli (II) sayılı listede (Ek:7) yer alan kayıt ve tescile tâbi mallardan; 87.03 (hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 200.000 TL'yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm^3'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, engellilik derecesi %90 veya daha fazla olan malul ve engelliler tarafından beş yılda bir defa olmak üzere ilk iktisabı (ilk alımı) ÖTV'den istisnadır.

Bu istisna düzenlemesinin uygulama usul ve esasları genel itibariyle aşağıdaki gibidir.

a) İstisnadan Yararlanabilecekler

Engellilik oranının (özür durumuna göre tüm vücut fonksiyon kaybı oranının/kişinin engellilik oranının) %90 ve üzerinde olduğunu, "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yetkili sağlık kurumlarından (hastanelerden) alınan engelli sağlık kurulu raporu ile tevsik eden malul ve engelliler bu istisnadan yararlanabilmektedir.

Engel sebebinin önemi bulunmamaktadır. Görme, işitme, konuşma veya ortopedik olabileceği gibi zihinsel engelliler veya böbrek rahatsızlığı olanlar da bu istisnadan yararlanabilmektedir.

Bu uygulama kapsamındaki taşıtın ilk iktisabında ÖTV istisnası uygulanması için, malul ve engellilerin taşıtı bizzat kullanması veya kullanamaması şartı aranılmamaktadır. Dolayısıyla, ÖTV Kanununun 7/2-a maddesi kapsamında iktisap edilen taşıt, malul ve engellinin bizzat kendisi tarafından da kullanılabilir.

Bununla birlikte, istisna kapsamında ilk iktisabı yapılan taşıtın malul ve engellinin bizzat kullanmasının mümkün olmaması halinde, zorunlu haller dışında, engelli kişinin sürekli olarak istifadesine sunulması gerekir.

b) İstisna Kapsamındaki Taşıtlar

Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi taşıtlardan, sadece, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin;

• 87.03 tarife pozisyonunda yer alan, motor silindir hacmine bakılmaksızın, hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dâhil bedeli 200.000 TL ve altında olan binek otomobil, panelvan, pick-up, arazi taşıtı, ATV, jeep, steyşın vagon, vb. taşıtlar,

• 87.04 tarife pozisyonunda yer alan, eşya taşımaya mahsus, 2800 cm³ veya altında motor silindir hacmine sahip van, panelvan, kamyonet, pick-up, vb. taşıtlar,
• 87.11 tarife pozisyonunda yer alan, motor silindir hacmine bakılmaksızın, motosikletler,

bakımından istisnadan yararlanılabilmektedir.

Bu uygulamada, taşıtta herhangi bir mekanik ilave veya tadilat (özel tertibat) yapılması şartı aranmaz.

2) Taşıtta Tadilat Aranan İstisna Uygulaması

a) İstisnadan Yararlanabilecekler

Engellilik durumunun taşıtı bizzat kullanamayacak ve sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanmalarını gerektirecek nitelikte olduğunu, "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yetkili bir sağlık kurumundan (hastaneden) alınmış engelli sağlık kurulu raporuyla tevsik eden ve engellilik derecesi %90 veya daha fazla olan malul ve engelliler bu uygulamadan yararlanabilmektedir.

Diğer bir ifade ile mezkûr istisnadan, yalnızca engellilik durumları sürücü olmalarını engelleyecek nitelikte olan, sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanması gerektiğini ve engellilik derecesinin %90 veya üzeri olduğunu engelli sağlık kurulu raporu ile belgeleyen malul ve engelliler yararlanabilir.

Dolayısıyla, bu istisna uygulaması kapsamında iktisap edilen taşıt, malul ve engellinin bizzat kendisi tarafından kullanılamaz.

İstisna kapsamında ilk iktisabı yapılan taşıtın, zorunlu haller dışında, engelli kişinin sürekli olarak istifadesine sunulması zorunludur.

b) İstisna Kapsamındaki Taşıtlar

Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi taşıtlardan, sadece, 87.03 tarife pozisyonu kapsamında vergilendirilen;

• Yük taşımasında kullanılıp azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan ve yolcu taşıma kapasitesi istiap haddinin %50'sinin altında olan taşıtların,
• Sürücü dahil 9 kişilik oturma yeri olan taşıtların,

bu istisna kapsamında iktisabı mümkündür.

Dolayısıyla bu istisna kapsamında, 87.03 tarife pozisyonunda sınıflandırılan panelvan, kombi gibi hem yük hem yolcu taşımacılığında kullanılabilen çok amaçlı taşıtlar (hafif ticari taşıtlar) ile sürücü dahil 9 kişilik oturma yeri olan taşıtların ilk iktisabı yapılabilir.

(II) sayılı listenin 87.03 tarife pozisyonu sırası kapsamında vergilendirilen; motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşan taşıtlar, bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen taşıtlar, sürücü dahil 8 kişiye kadar oturma yeri olan binek otomobilleri, yarış arabaları ve arazi taşıtlarının alımında bu istisnadan yararlanılamaz.

Bunun yanı sıra, 10 veya üstü oturma yerine sahip taşıtların, mezkûr düzenleme çerçevesinde yaptırılan tadilat sonucu, istisna kapsamındaki taşıtlar haline getirilmesi suretiyle ilk iktisaplarının

yapılması halinde de diğer şartların sağlanmasına bağlı olarak, söz konusu istisna düzenlemesinden yararlanılabilir.

c) İstisna Kapsamındaki Taşıtlarda Yaptırılacak Tadilatın Mahiyeti

Taşıtta, ilk iktisaptan önce tekerlekli sandalye veya sedye ile binilmesine ve seyahat edilmesine uygun tertibat yaptırılması zorunludur.

B. Engellilik Derecesi %90'ın Altında Olanların Taşıt Alımlarında İstisna Uygulaması

Özel Tüketim Vergisi Kanununun (7/2-c) maddesi uyarınca, Kanuna ekli (II) sayılı listede (Ek:7) yer alan kayıt ve tescile tâbi mallardan; 87.03 (hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 200.000 TL'yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm^3'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malul ve engelliler tarafından beş yılda bir defa olmak üzere ilk alımları ÖTV'den istisnadır.

Bu istisna düzenlemesinin uygulama usul ve esasları genel itibariyle aşağıdaki gibidir.

1) İstisnadan Yararlanabilecekler

Bu uygulamadan, engellilik durumu, manuel vitesli bir taşıtın hareket ettirici aksamında tadilat yaptırılmasını gerektirecek nitelikte olanlar, diğer bir ifade ile manuel vitesli bir taşıtın hareket ettirici aksamında engelliliğe uygun tertibat yaptırılmadan taşıtı kullanamayacak olanlar yararlanabilir. Örneğin, sadece sağ veya sol el parmaklardan herhangi bir ya da birkaçı olmayanlar bu uygulamadan yararlanamaz.

Mevcut kanuni düzenleme gereği; engellilik oranı %90'ın altında olanlardan, engellilik durumları yukarıda belirtilen mahiyette olmayan, işitme engellilerin, görme engellilerin, böbrek rahatsızlığı olanların, kalp nakli veya rahatsızlığı olanların, zihinsel engellilerin ve benzerlerinin ÖTV'den müstesna olarak taşıt iktisap etmeleri mümkün bulunmamaktadır.

Engellilik durumunun tevsikinde, "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yetkili sağlık kurumlarından (hastanelerden) alınan engelli sağlık kurulu raporu aranır.

İstisna kapsamında ilk iktisabı yapılan taşıtın, zorunlu haller dışında, engelli kişi tarafından bizzat kullanması gerekir.

2) Sahip Olunması Gereken Sürücü Belgesi

Bu istisna uygulamasından yararlanılabilmesi için;

-01/01/2016 tarihinden önce alınan ve ilgili mevzuatı uyarınca söz konusu tarihten itibaren beş yıl (31/12/2020 tarihine kadar) geçerliliği bulunan H sınıfı sürücü belgesine veya,

-01/01/2016 tarihinden itibaren alınan, engellilik durumları itibarıyla istisna kapsamındaki taşıtta bulunması gereken özel tertibata/ tertibatlara ilişkin ibareleri (kod numarasını/numaralarını) içeren A, A1, A2, B, B1, BE ve M sınıfı sürücü belgesine,

sahip olunması zorunludur.

01/01/2016 tarihinden önce alınmış A veya B sınıfı sürücü belgeleri, bu uygulamada sahip olunması gereken sürücü belgeleri kapsamında değerlendirilmez.

3) İstisna Kapsamındaki Taşıtlar

Özel Tüketim Vergisi Kanununun (7/2-c) maddesi uyarınca, (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi mallardan, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin,

• 87.03 tarife pozisyonunda yer alan, motor silindir hacmine bakılmaksızın, hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dâhil bedeli 200.000 TL ve altında olan binek otomobil, panelvan, pick-up, arazi taşıtı, ATV, jeep, steyşın vagon, vb. taşıtlar,
• 87.04 tarife pozisyonunda yer alan, eşya taşımaya mahsus, 2800 cm^3 veya altında motor silindir hacmine sahip van, panelvan, kamyonet, pick-up, vb. taşıtların,
• 87.11 tarife pozisyonunda yer alan, motor silindir hacmine bakılmaksızın, motosikletlerin,

bizzat kullanmak amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malul ve engelliler tarafından ilk iktisabı ÖTV'den müstesnadır.

İstisnadan yararlanmak için taşıtın, özel tertibatlı olması ve malul ve engelli tarafından bizzat kullanılabilecek durumda olması şarttır.

4) İstisna Kapsamındaki Taşıtlarda Yaptırılacak Tadilatın Mahiyeti

Bu uygulamada, taşıtı hareket ettirici aksam olarak debriyaj, fren ve gaz pedalları ile vites kolu kabul edilir. İlk iktisaptan önce hareket ettirici aksamda sabitlenmiş bir şekilde özel tertibat yapılması gerekmekte olup, yapılan özel tertibatın kişinin engelliliğiyle uyumlu olması da zorunludur.

Sol el ve/veya kolda engelliliği bulunanların, taşıtı hareket ettirici aksam sayılan manuel vites kolunu engelliliğe uygun olarak direksiyona monte ettirmesi ve benzeri şekilde tadilat yaptırması veya taşıtın fabrika çıkışında vitesin direksiyonun sağ tarafına sabitlenmiş olması gibi haller hareket ettirici aksamda özel tertibat olarak kabul edilir.

Direksiyona topuz takılması, engelin bulunduğu taraftaki silecek kolu, sinyal, cam silecek kumandası, dörtlü flaşör, ön-arka cam su fıskiyesi, korna ve kontak gibi düzeneklerin diğer tarafa alınması veya direksiyon simidine monte edilmesi ve benzeri tadilatlar taşıtı hareket ettirici aksamda özel tertibat kapsamında değerlendirilmez.

Manuel vitesli bir taşıtı vites kolunda ve/veya debriyaj pedalında sabitlenmiş özel tertibat yaptırmadan kullanamayacak durumda olan engelliler bakımından, otomatik vitesli taşıtlar, özel tertibatlı taşıt olarak kabul edilir.

Örneğin;

• Sol üst ekstremite (sol el veya kolda) ve/veya sağ üst ekstremiteye (sağ el veya kolda) ilişkin engellilik durumlarının, manuel vitesli bir taşıtın vites kolunda,

• Sol alt ekstremiteye (sol ayak veya bacağa) ilişkin engellilik durumlarının, manuel vitesli bir taşıtın debriyaj pedalında,

sabitlenmiş özel tertibat yaptırmadan, taşıtın kullanılamayacak olması halinde, otomatik vitesli taşıt başka bir tadilat olmaksızın özel tertibatlı araç olarak değerlendirilmektedir.

Taşıtın otomatik vitesli olması, engelliliğe uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılması şartının aranmasına engel değildir. Dolayısıyla otomatik vitesli taşıtların hareket ettirici aksamında da kişinin engelliliğine uygun olarak sabitlenmiş özel tertibat yaptırılması gerekmektedir. Örneğin, sağ ayağı ampute olan bir engellinin, fren ve gaz pedallarında özel tertibat yaptırmadan otomatik vitesli taşıtı kullanması mümkün olmadığından, ancak anılan tertibatın yaptırılması halinde otomatik vitesli bir taşıt bakımından istisnadan faydalanılabilir.

C. Malul ve Engellilerin Taşıt Alımlarına İlişkin Ortak Hususlar

1) İstisnadan Yararlanılabilecek Taşıt Sayısı ve İstisnadan Yararlanma Süresi

Her beş yılda sadece bir taşıt bakımından istisnadan yararlanılabilir. Dolayısıyla, taşıtın istisna kapsamında satın alındığı veya ithal edildiği tarihten itibaren beş yıllık süre geçmeden aynı veya farklı kategoride sınıflandırılan ikinci bir taşıt bakımından istisnadan yararlanılamaz.

Ayrıca, istisna uygulanarak iktisap edilen taşıtın, sonradan ÖTV'si ödenerek satılması veya devredilmesi durumunda dahi, taşıtın ilk iktisabından itibaren beş yıllık süre dolmadığı sürece yeniden istisnadan yararlanılarak taşıt iktisap edilmesi mümkün değildir.

2) İstisnadan Yararlanma Usulü

Yetkili sağlık kurumlarından alınmış, engellilik derecesini tevsik eden sağlık kurulu raporunun aslı veya noter onaylı örneğinin ÖTV mükellefine (taşıt satan bayiye) ibraz edilmesi suretiyle, taşıtın alımında ÖTV uygulanmaması talep edilir.

Vergi dairesince, taşıtı satan bayinin vereceği beyanname ve engelliye ait belgelerin incelenmesini müteakiben, istisnadan yararlanılmasına engel bir durumun bulunmaması kaydıyla, taşıtın kayıt ve tescilinde ibrazı zorunlu olan ve taşıtın iktisabında istisna uygulandığını gösteren "ÖTV Ödeme Belgesi" nin sistem dahilinde oluşturulmasına onay verilir. ÖTV mükelleflerince, bu belgenin bir örneği, kaşe tatbik edilerek imzalanır ve alıcılara (malul ve engelli) verilir.

İstisnadan yararlanılabilmesi için, istisna kapsamında ilk iktisabı yapılacak taşıta ait faturanın engelli adına düzenlenmesi ve aracın yine engelli adına kayıt ve tescili gerekmekte olup, bir başkasının malul ve engelli adına söz konusu istisnadan yararlanması mümkün değildir.

3) İbrazı Zorunlu Engelli Sağlık Kurulu Raporuna İlişkin Hususlar

Engellilere, engelli sağlık kurulu raporu verilmesine dair ilgili mevzuatın değişmesi halinde, değişiklik tarihinden önce usulüne uygun olarak düzenlenmiş olan engelli sağlık kurulu raporları ÖTV istisnası uygulamasında geçerlidir.

Ancak, Özel Tüketim Vergisi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış sağlık kurulu raporlarına dayanılarak bu istisna kapsamında işlem tesis edilmez.

Malul ve engellinin, birden fazla engelli sağlık kurulu raporunun bulunması halinde, en son tarihli rapor bu uygulamada dikkate alınır.

Engelli sağlık kurulu raporunda, raporun süresiz olduğunun belirtilmesi halinde herhangi bir tarihle sınırlı olmaksızın; belirli süre içinde geçerli olduğunun belirtilmesi halinde, raporun süresinin bitimine altı aydan az bir süre kalmaması kaydıyla, bu süre içinde, ilk iktisabı yapılacak taşıtlar bakımından söz konusu raporlara dayanılarak istisnadan yararlanılabilir.

Süreli raporlara dayanılarak istisnadan yararlanılması halinde, raporun süre bitiminde ÖTV istisnasının devamı için yeni rapor ibrazı aranmadığı gibi, bu rapora dayanılarak iktisap edilen taşıta ait ÖTV'nin de beyan edilip ödenmesi aranmaz.

D. Özellik Arz Eden Durumlar

1) İstisnadan Yararlanılarak Satın Alınan Taşıtın Kayıt ve Tescilinden Önce Malul ve Engellinin Ölümü Halinde Tesis Edilecek İşlem

Malul ve engelli tarafından iktisabı yapılan taşıtın kayıt ve tescil ettirilmeden malul ve engellinin vefat etmesi durumunda, mezkûr istisna uygulamasından yararlanılamaz.

Bu durumda, taşıtın mükellefe iade edilmemesi halinde, mirası reddetmeyen varis/varisler tarafından kayıt ve tescilden önce taşıta ait ÖTV'nin beyan edilip ödenmesi zorunludur.

2) İstisnadan Yararlanılarak İlk Alımı Yapılan Taşıtların Hurdaya Çıkarılması Halinde İstisna Uygulaması

İstisna kapsamında alınan taşıtların, malul ve engelliler tarafından ilk iktisabından sonra beş yıl geçmeden deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hâle gelmesi nedeniyle hurdaya çıkarılması halinde, taşıtları hurdaya çıkaran malul ve engelliler tarafından, beş yıllık sürenin geçip geçmediğine bakılmaksızın, yeni bir taşıtın ilk alımı ÖTV'den istisna edilmiştir.

Bu şekilde istisnadan yararlanmak isteyen malul ve engellinin, istisnadan yararlanarak ilk alımını yaptığı taşıtın deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hale geldiğini tevsik eden ekspertiz raporu ile "hurdaya çıkarılmıştır" damgası vurularak kayıt konulan tescil belgesinin aslı veya noter onaylı örneğinin ibrazı zorunludur.

3) Türkiye'de İkamet Eden ve İkamet Tezkeresine Sahip Yabancı Ülke Vatandaşları ile Yurt Dışında İkamet Eden Türk Uyruklu Mavi Kart Sahiplerinin Durumu

İstisnadan, Türkiye'de ikamet eden ve ikamet tezkeresine sahip yabancı ülke vatandaşları ile yurt dışında ikamet eden Türk uyruklu mavi kart sahipleri de yararlanabilir. Ancak, bunların da aranan şartları haiz olmaları ve belgeleri ibraz etmeleri zorunludur. Yurt dışından alınan ehliyet ve/veya rapora dayanılarak istisnadan yararlanılamaz.

4) Sorumluluk

Malul ve engelli tarafından geçerli raporun ibraz edilmediğinin tespiti ve ibraz edilmeyen en son tarihli raporun da ilgili istisna uygulamasında aranılan mahiyette olmaması durumunda, ziyaa uğratılan vergi, vergi ziyaı cezası ve gecikme faizi ile birlikte malul ve engelliden aranmaktadır.

İstisna kapsamında ilk iktisabı yapılan taşıtın, zorunlu sebepler dışında, engelli tarafından bizzat kullanılmadığının veya engellinin taşıtı bizzat kullanamayacak durumda olması halinde taşıtın bariz bir şekilde engellinin istifadesine sunulmadığının ve taşıtın ilk iktisabında yaptırılan hareket ettirici aksamın, sonradan söküldüğünün tespit edilmesi hallerinde, istisna şartlarının ihlal edildiği kabul edilir ve ilk iktisapta ödenmeyen ÖTV, vergi ziyaı cezası ve gecikme faizi ile birlikte malul ve engelliden aranır.

5) İlk İktisabı İstisna Olan Taşıtların Veraset Yoluyla İntikali

İlk iktisabında istisna uygulanan kayıt ve tescile tabi taşıtların, veraset yoluyla intikallerinde ÖTV aranmaz. Dolayısıyla, taşıtın veraset yoluyla intikaline bağlı olarak müştereken bütün mirasçılar adına kayıt ve tescil edilmesi halinde, bu intikal işlemi nedeniyle ÖTV uygulanmaz.

Ancak, muristen mirasçılara sadece bir taşıtın intikal etmiş olması, başka bir mal ve/veya hakkın intikal etmemiş olması halinde, taşıtın miras hisselerinin tek bir mirasçıya devredilmesi, devralan mirasçı açısından (kendi miras hissesine karşılık gelen kısmı hariç olmak üzere) "veraset yoluyla intikal" olarak değerlendirilmez. Bu şekilde bir ivaz karşılığında veya ivazsız (bağış, hibe, hediye vb.) olarak gerçekleşen devir işleminde ÖTV, adına kayıt ve tescil yapılan/yapılanlardan aranır.

Muristen mirasçılara intikal etmiş olan terekede söz konusu taşıtın yanı sıra başkaca mal ve/veya hakkın da bulunması halinde ise diğer mirasçıların, lehine taşıt üzerindeki mülkiyet hakkından ivazsız olarak feragatini gösteren noter onaylı belgenin ibrazı şartıyla istisnadan yararlanılmış olan taşıtın lehine feragat edilen mirasçıya intikali, "veraset yoluyla intikal" olarak değerlendirilir. Ancak bunun için, terekede yer alan diğer mal ve/veya hakların toplam değerinin taşıtın değerine eşit veya taşıtın değerinden yüksek olması gerekmektedir. Aksi takdirde taşıtın devredildiği varis, kendi hissesi dışındaki hisselere isabet eden ÖTV'yi ödemek durumundadır.

ÖTV'den müstesna olarak ilk iktisabı yapılan taşıt dışında herhangi bir mal ve/veya hakkın "birden fazla mal ve hak" kapsamında değerlendirilebilmesi için söz konusu mal ve/veya hakkın Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesine dahil edilmiş olması ve gerektiğinde ölüm tarihi itibariyle mevcut olduğunun ispatlanması gerekmektedir.

E. İstisna Kapsamında Alınan Taşıtın Satışı veya Devri Halinde Vergilendirme

Malul ve engelliler tarafından ÖTV'den müstesna olarak satın alınan taşıtların, istisnadan yararlananların alım tarihinden itibaren beş yıl geçmeden istisnadan yararlanamayan kişi veya kurumlara satışı veya devrinde ÖTV aranır.

Ayrıca, istisna kapsamında alınan taşıtların, veraset yoluyla ÖTV uygulanmaksızın varise/varislere intikal etmesi ve murisin istisnadan yararlandığı tarihten itibaren beş yıllık süre geçmeden varis/varisler tarafından istisnadan yararlanamayanlara satışı veya devrinde de ÖTV aranır.

Malul ve engelliler tarafından ÖTV'den istisna olarak ilk iktisabı yapılan taşıtın, istisnadan yararlanabilecek durumdaki bir malul ve engelliye satış veya devrinde ÖTV aranmaz. Ancak, bu durumda da alıcı engelliye ilişkin aranan belgelerin ilgili vergi dairesine ibrazı zorunludur.

Satış veya devir nedeniyle ÖTV'nin arandığı durumlarda, taşıtın istisnadan yararlanılan ilk iktisabındaki matrah ve istisnadan yararlanamayan üçüncü şahıslar adına kayıt ve tescil ettirildiği tarihteki oran üzerinden alıcı tarafından ÖTV beyan edilir ve ödenir. Dolayısıyla, bu uygulama kapsamında vergileme, alıcının beyanname vermesi suretiyle yapılır.

Malul ve engelliler tarafından ÖTV'den müstesna olarak satın alınan taşıtların, ilk iktisap tarihinden itibaren beş yıl geçtikten sonra satışı veya devrinde ise ÖTV aranmaz.

3. MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun "İstisnalar" başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, engellilik dereceleri %90 ve daha fazla olan malul ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile diğer malul ve engellilerin, bu durumlarına uygun hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtların motorlu taşıtlar vergisinden istisna olduğu belirtilmiştir.

A. Engellilik Dereceleri %90 ve Daha Fazla Olan Malul ve Engellilere Ait Taşıtlarda İstisna Uygulaması

Engellilik dereceleri %90 ve daha fazla olan malul ve engellilerin bu durumlarını tam teşekküllü devlet hastanesinden alınmış olan sağlık kurulu raporu ile ilgili vergi dairelerine belgelendirmeleri halinde, söz konusu malul ve engellilerin kendi adlarına kayıt ve tescil edilmiş olan taşıtları, motorlu taşıtlar vergisine tabi tutulmayacaktır. Bu istisnadan yararlanmak için, söz konusu malul ve engellilere ait taşıtın özel tertibatlı veya özel tertibatlı hale getirilmiş olması şartı aranmayacaktır.

B. Engellilik Dereceleri %90'dan Az Olan Malul ve Engellilere Ait Taşıtlarda İstisna Uygulaması

Engellilik dereceleri %90'dan az olan malul ve engellilerin bu durumlarını; tam teşekküllü devlet hastanesinden alınan sağlık kurulu raporu ile belgelendirmeleri ve kendi adlarına kayıt ve tescilli olan taşıtların engellilik haline uygun özel tertibatlı veya özel tertibatlı hale getirilmiş taşıtlar istisna hükmünden yararlanabileceklerdir.

C. Özel Tüketim Vergisi İstisnasından Faydalanan Mükellefler İçin İstisna Uygulaması

Malul ve engelli olmaları nedeniyle taşıtları ilk iktisabı esnasında özel tüketim vergisinden istisna olanların, motorlu taşıtlar vergisi istisnasından faydalanmak için "Malul ve Engelliler Adına Kayıt ve Tescilli Taşıtlarda Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası Bildirim Formu" (Ek:6) ile motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyet kaydı olan vergi dairesine yapacakları müracaatta sağlık kurulu raporu, araçlar için teknik belge ve proje raporunu ibraz etmeleri gerekmemektedir. Bu şekilde müracaat eden mükelleflerin, söz konusu formda taşıtının özel tüketim vergisinden istisna olduğunu belirtmeleri gerekmektedir.

D. Özel Tüketim Vergisi İstisnasından Faydalanmayan Mükellefler İçin İstisna Uygulaması

Özel tüketim vergisi istisnasından faydalanmayan ancak; motorlu taşıtlar vergisi istisnasından yararlanacak olan malul ve engelliler tarafından; "Malul ve Engelliler Adına Kayıt ve Tescilli Taşıtlarda Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası Bildirim Formu" düzenlenerek sağlık kurulu raporu, motorlu araç tescil belgesi, araçlar için teknik belge ve proje raporu asıllarının veya fotokopilerinin ilgili vergi dairesine verilmesi gerekmektedir. İstisnadan yararlanabilmek için ibrazı zorunlu olan belgelerin fotokopilerinin getirilmesi hâlinde, asıllara uygunluğu kontrol edilerek işlem tesis edilecektir.

E. Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnasından Faydalanmak İçin Süreli Sağlık Kurulu Raporu İbraz Edenler

Bu kişiler istisnadan raporun geçerlilik süresi içerisinde faydalanırlar. Söz konusu istisna uygulamasının devam edebilmesi için, malul ve engellilerin süre bitiminden önce yeni tarihli sağlık kurulu raporunu ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir.

F. Malul ve Engelliler İstisnası İle İlgili Bildirim

İstisnadan yararlanacak olan malul ve engelliler tarafından; "Malul ve Engelliler Adına Kayıt ve Tescilli Taşıtlarda Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası Bildirim Formu" (Ek:6) istisnadan yararlanmak için gerekli olan diğer belgeler ile birlikte ilgili vergi dairesine verilecektir.

G. Otomatik Vitesli Taşıtlarda İstisna Uygulaması

Anılan Kanun hükümleri ve Tebliğdeki açıklamalar uyarınca, engellilik derecesi %90 ve daha fazla olan malul ve engellilerin, adlarına kayıt ve tescil ettirecekleri taşıtlarda özel tertibat yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak, engellilik derecesi %90'dan az olan malul ve engelliler adına kayıt ve tescil edilecek taşıtların, bizzat malul ve engelli kişinin engelliliğine uygun özel tertibatlı hale getirilmesi gerekmektedir.

Engellilik derecesi %90'dan az olan malul ve engellilerin adlarına kayıt ve tescilli taşıtlarda engelliliklerine uygun bir tertibat bulunmaması halinde bu taşıtlar için motorlu taşıtlar vergisi istisnası uygulanmamaktadır. Buna göre, otomatik vitesli taşıtlar, sağ ayağında veya sağ bacağında engelliliği bulunanların engellilik hallerine uygun özel tertibatlı olması halinde motorlu taşıtlar vergisinden istisna olacaktır.

Ancak, anılan Kanun hükmünün malul ve engellilerin engelliliklerine göre ayrım yapılmasını öngören bir amaç gütmesi söz konusu olmayacağından; sağlık raporunda sadece sol alt ekstremitede (ayak veya bacakta) engelliliği olduğu belirtilen malul ve engellilerin otomatik vitesli taşıtlarının başkaca özel tertibat yapılmasına gerek olmaksızın, malul ve engelli adına kayıt ve tescil edildiği tarihten itibaren motorlu taşıtlar vergisinden istisna olması gerekmektedir.

4. KATMA DEĞER VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI

Katma Değer Vergisi Kanununda, gerek engel durumuna göre tüm vücut fonksiyon kaybı oranı (engellilik derecesi) %90 ve daha fazla olan malul ve engellilerin kendi adlarına kayıt ve tescil edilmiş olan taşıtlar için gerekse engel durumuna göre tüm vücut fonksiyon kaybı oranı (engellilik derecesi) %90'dan az olan malul ve engellilerin adlarına kayıt ve tescilli olan ve engellilik haline uygun özel tertibatlı taşıt veya özel tertibatlı hale getirilmiş taşıtlar için, istisnai bir düzenleme bulunmamaktadır.

Ancak engellilerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları, katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Buna göre; münhasıran engellilerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamlarında kullanmaları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç (örneğin, görme engellilerin kullandıkları baston, yazı makinesi, kabartma klavye, sesli kitap; ortopedik engellilerin kullandıkları ortez-protez gibi cihazlar) ile özel bilgisayar programları istisna kapsamında kabul edilecektir. Bu kapsamdaki eşyanın ithali de KDV'den istisnadır.

5. EMLAK VERGİSİNDE SAĞLANAN VERGİ AVANTAJLARI

Malul ve engellilere vergi açısından sağlanan imkânlardan biri de emlak vergisinde uygulanmaya başlanan indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasıdır. Emlak Vergisi Kanununun değiştirilen 8 inci maddesine göre; Türkiye sınırları içinde brüt 200 m^2'yi geçmeyen tek meskene veya tek meskende hisseye sahip olan (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) engelliler, indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanarak emlak vergisi ödemeyeceklerdir.

A. Engelliler Bu Fırsattan Nasıl Yararlanır?

Engelli kimlik kartı sahibi mükellefler, engelli kimlik kartlarını belediyede ilgili görevliye ibraz etmek ve 57 Sıra No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan "Tek Meskeni Olan (İntifa Hakkına Sahip Olanlar Dahil) Engellilere Ait İndirimli Bina Vergisi Formu" na (Ek:5) engelli kimlik kartı fotokopisini eklemek suretiyle indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlandırılacaklardır. Bu durumdaki mükelleflerden ayrıca tam teşekküllü devlet hastanesinden alınmış sağlık kurulu raporu istenilmeyecektir.

Engelli kimlik kartı sahibi olmayan mükellefler ise sağlık kurulu raporunun aslını veya onaylı örneğini belediye görevlisine ibraz etmek ve 57 Sıra No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ekindeki "Tek Meskeni Olan (İntifa Hakkına Sahip Olanlar Dahil) Engellilere Ait İndirimli Bina Vergisi Formu" nun

ekine raporun fotokopisini eklemek suretiyle indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanabileceklerdir.

İndirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlananların ilk başvurudan sonra engelli kimlik kartı veya süreklilik arz eden engeller için sağlık kurulu raporu fotokopisini her yıl yeniden vermeleri gerekmeyip, şartların taşınması halinde indirimli bina vergisi oranının uygulanmasına devam edilecektir.

B. Meskeninde Bizzat Oturmayan Engelli, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilir mi?

İndirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulanmasından yararlanabilmek için meskende bizzat oturma şartı aranmamaktadır. Bu nedenle, sahip olduğu tek meskeni kiraya verip başka yerde ikamet eden engelliler de diğer şartları taşımaları kaydıyla indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanarak emlak vergisi ödemeyecektir.

C. Tek Meskene Hisseli Olarak Sahip Olan Engelli, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Nasıl Yararlanır?

200 m^2'yi geçmeyen tek meskene hisse ile sahip olunması halinde indirimli vergi oranı, meskenin vergi değerinin hisseye isabet eden kısmına uygulanacaktır.

D. Herhangi Bir Geliri Bulunan Engelli, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilir mi?

Engellilerin indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanabilmesi için herhangi bir gelirinin bulunmaması şartı aranmamaktadır.

E. Engellinin İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilmesi İçin Engel Durumunun Belli Bir Oranın Üzerinde Olması Gerekli mi?

İndirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanmak isteyen engelliler için engel durumunun belli bir oranın üzerinde olması şartı aranmamaktadır.

F. Birden Fazla Meskene Sahip Olan Engelliler, İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlanabilir mi?

- Birden fazla meskeni olanlar,
- Birden fazla meskende hisseye sahip olanlar,
- 200 m^2'yi geçen tek konuta sahip olanlar,

indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanamayacaklardır.

Ayrıca belirli zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler için de söz konusu indirimli vergi oranının uygulanması mümkün değildir.

İndirimli vergi oranından yararlanan mükelleflerin, bu orandan yararlanma ile ilgili şartlardan herhangi birini kaybetmeleri halinde, bu durumu mükellefiyetlerinin bulunduğu belediyeye bildirmeleri gerekmektedir.

Gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli bina vergisi oranından yararlanan engelliler ile durumlarında meydana gelen değişikliği bildirmeyen engellilerden alınması gereken emlak vergisi, cezalı olarak gecikme faizi ile birlikte alınacaktır.

EKLER

Ek 1- Hizmet Erbabı Kendisi / Bakmakla Yükümlü Olduğu Engelli Kişi İçin Dilekçe

Ek 2- İşyeri Yazısı

Ek 3- Serbest Meslek Erbabı Kendisi / Bakmakla Yükümlü Olduğu Engelli Kişi İçin Dilekçe

Ek 4- Basit Usul Mükellef İçin Dilekçe

Ek 5- Tek Meskeni Olan (İntifa Hakkına Sahip Olanlar Dahil) Engellilere Ait İndirimli Bina Vergisi Bildirim Formu

Ek 6- Malul ve Engelliler Adına Kayıt ve Tescilli Taşıtlarda Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası Bildirim Formu

Ek 7- ÖTV Kanunu Ekli II Sayılı Liste

Ek 8- Engelli Sağlık Kurulu Raporu Vermeye Yetkili Sağlık Kuruluşları

Ek 9- Engelli Sağlık Kurulu Raporları Hakem Hastane Listesi

T.C. MALİYE BAKANLIĞI
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

interaktif Vergi Dairesi

ivd.gib.gov.tr

444 0 189
VERGİ İLETİŞİM MERKEZİ

Ayrıntılı bilgi için
www.gib.gov.tr